

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

Nr.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS DĖL VERSLO LIUDIJIMO IŠDAVIMO IR / AR INDIVIDUALIOS VEIKLOS ĮREGISTRAVIMO UKRAINIEČIAMS

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM) informuoja, kad nuo 2022-03-11 įsigaliojus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. kovo 10 d. įsakymui Nr. 1V-183 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 1V-145 „Dėl nacionalinių vizų, leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, užsieniečio registracijos pažymėjimų išdavimo, užsieniečių teisės dirbti Lietuvos Respublikoje ir sveikatos priežiūros paslaugų“ pakeitimo“ (toliau - Įsakymas), ukrainiečiams, pageidaujantiems vykdyti individualią veiklą, įsigijus verslo liudijimą arba įregistravus individualią veiklą pagal pažymą taikant Mokesčių administravimo įstatymo 10 straipsnyje nustatytą turinio viršenybės prieš formą principą, taip pat šiuo įstatymu įtvirtintus teisingumo ir protingumo kriterijus **neraikalaujama** pateikti leidimą laikinai ar nuolat gyventi Lietuvoje.

Pasitraukusiems užsieniečiams¹ ir negalintiems grįžti užsieniečiams² (toliau - Užsieniečiai) verslo liudijimai gali būti išduodami ir / ar įregistruojama individuali veikla pagal pažymą, pateikus Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau - Migracijos departamentas) išduotą užsieniečio registracijos pažymėjimą, kuriame nurodytas užsieniečio vardas, pavardė, gimimo data, interesų Lietuvoje turinčio užsieniečio (ILTU) kodas ir elektroninės sveikatos istorijos (ESI) numeris, kai Užsieniečiai:

- 1) yra užsiregistravę Migracijos departamente, besinaudojantys beviziu režimu arba turintys galiojančią Šengeno vizą,
- 2) turi nacionalinę vizą³,
- 3) yra pateikę prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje⁴,
- 4) yra pateikę prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje.

Užsieniečiai norėdami pradėti vykdyti individualią veiklą (pagal individualios veiklos pažymą ar su verslo liudijimu) pirmiausia turi būti įregistruojami į Mokesčių mokėtojų registrą (toliau - MMR), todėl turi kreiptis į VMI⁵ tiesiogiai ir pateikti Užsienietį identifikuojantį dokumentą bei Migracijos departamento išduotą Užsieniečio registracijos pažymėjimą (kuriame būtų nurodytas Užsieniečio (ILTU) kodas) arba gali kreiptis VMI klientų aptarnavimo padalinį telefonu

¹ Ukrainos piliečiai, jų šeimos nariai ir asmenys be pilietybės, gyvenantys Ukrainoje, pasitraukę iš Ukrainos į Lietuvos Respubliką dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje (toliau - pasitraukę užsieniečiai).

² Ukrainos piliečius, jų šeimos narius ir asmenis be pilietybės, gyvenančius Ukrainoje, kurie iki 2022 m. vasario 24 d. laikinai išvyko iš Ukrainos teritorijos ir negali grįžti į ją dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje (toliau - negalintys grįžti užsieniečiai).

³ išduotą Vizos išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-899/V-330 „Dėl Vizos išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 70.12.3 papunktyje nurodytu pagrindu.

⁴ Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 4, 4¹, 8 arba 10 punkte nurodytu pagrindu.

⁵ Valstybinė mokesčių inspekcija (toliau - VMI).

8 5 2191 777. Registruotis vizitui į VMI reikia iš anksto per [VMI registracijos sistemą](#) arba atvykimo laiką rezervuoti telefonu 8 5 2191 777.

Asmens įregistravimui MMR turi būti pateikiama ši informacija:

1. Vardas, pavardė;
2. Gimimo data;
3. Identifikacinis kodas Ukrainoje;
4. Kontaktinė informacija (telefono numeris, el. paštas);
5. ILTU kodas.

Individualios veiklos vykdymas

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) 2 str. 7 dalyje apibrėžta, kad individuali veikla - tai **savarankiška** veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos **per tęstinį laikotarpį**. Vertinant, ar gyventojų veikla gali būti kvalifikuojama kaip individuali veikla, būtina nustatyti veiklos savarankiškumo, versliškumo, tęstinumo požymių ir tokios veiklos tikslo - ekonominės naudos siekimo - buvimą. Nesant bent vieno iš minėtų požymių, veiklos kvalifikuoti kaip individualios, negalima.

Savarankiškumas yra esminis požymis, parodantis gyventojų santykį su kita sandorių, sudaromų vykdant veiklą, šalimi, kuris iš esmės skiriasi nuo darbdavio ir darbuotojo santykių. Kai gyventojų santykiuose su kita sandorio puse nėra būdingų darbo santykiams požymių (susitarimo dėl darbo apmokėjimo, darbo vietos funkcijų, darbo drausmės, atostogų ir pan.), tai laikoma, kad gyventojų vykdoma veikla yra savarankiška. Veikla bus savarankiška, jei asmuo pats sprendžia su savo veikla susijusius klausimus, pats pasirenka veiklos kryptį, pats dengia savo išlaidas, susijusias su veiklos vykdymu, gauna pajamų iš vykdomos veiklos, nėra pavaldus (kas būdinga esant darbo santykiams) jo paslaugas perkančios įmonės vidinei tvarkai, vadovui, tokiam gyventojui nesuteikiamos darbo priemonės ir pan., t. y. jis savo veiklą vykdo nepriklausomai nuo kitų asmenų.

Individuali veikla gali būti vykdoma įregistravus individualią veiklą (pagal pažymą) arba individualios veiklos vykdymui įsigijus verslo liudijimą.

1. Individualios veiklos pagal pažymą vykdymas.

Individuali veikla pagal pažymą įregistruojama, kai gyventojas VMI pateikia užpildytą Fizinio asmens prašymo įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą REG812 formą⁶ (toliau - Prašymas REG812). Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ketinantis vykdyti individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, ne vėliau kaip veiklos vykdymo pradžios dieną, taip pat turi pateikti VMI Prašymą REG812 (nustojus vykdyti veiklą, turi būti pateikiamas Prašymas REG812 dėl veiklos nutraukimo). Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdantis individualią veiklą per nuolatinę bazę, per atitinkamą mokestinį laikotarpį tampa nuolatiniu Lietuvos gyventoju, t. y. pagal GPMĮ 4 straipsnio 1 dalį jis būtų laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, tai jis turėtų patikslinti duomenis, jog baigia vykdyti individualią veiklą per nuolatinę bazę (kaip nenuolatinis gyventojas) ir pradeda vykdyti individualią veiklą kaip nuolatinis Lietuvos gyventojas.

Gyventojas, vykdantis individualią veiklą pagal pažymą, privalo mokėti gyventojų pajamų mokestį, konkretus mokėtinas pajamų mokestis apskaičiuojamas apmokestinamosioms pajamoms pritaikius pajamų mokesčio tarifą ir atėmus pajamų mokesčio kredito sumą, apskaičiuotą pagal GPMĮ 18² straipsnyje nustatytas formules ir tvarką⁷. Gyventojų pajamų mokestis sumokamas, metams pasibaigus, iki kitų metų gegužės 1 d., deklaruojant mokestiniu laikotarpiu gautas individualios veiklos pajamas.

Pažymėtina, kad individualią veiklą pagal pažymą vykdančiam gyventojui kyla prievolė mokėti privalomojo sveikatos draudimo (toliau - PSD) ir valstybinio socialinio draudimo (toliau -

⁶Patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymas Nr. VA-36 „Dėl Fizinį asmenų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą/išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių patvirtinimo“.

⁷ Kai individualios veiklos apmokestinamosios pajamos neviršija 20 000 eurų per metus, tai pritaikius GPMĮ 18² straipsnyje nustatytas formules (mokesčių kredita) apskaičiuota pajamų mokesčio suma faktiškai sudaro 5 proc. apmokestinamųjų pajamų. Apmokestinamosioms pajamoms viršijus 20 000 eurų sumą, mokėtino pajamų mokesčio suma atitinkamai didėja ir sudaro nuo 5 iki 15 proc. apmokestinamųjų pajamų. Individualios veiklos apmokestinamosioms pajamoms pasiekus 35 000 eurų sumą, taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas.

VSD) įmokas⁸. Užsienietis, turintis tik Migracijos departamento išduotą užsieniečio registracijos pažymėjimą, tačiau neturintis išduoto leidimo gyventi Lietuvoje, PSD įmokų mokėti neprivalo.

2. Individualios veiklos vykdymas įsigijus verslo liudijimą.

Individualios veiklos vykdymą įsigijus verslo liudijimą reglamentuoja Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklės⁹, o Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašė¹⁰ (toliau - Sąrašas) nustatytos veiklos rūšys, kuriomis gali būti verčiamasi įsigijus verslo liudijimą.

Individualios veiklos vykdymas įsigijus verslo liudijimą, tai veiklos vykdymas supaprastinta forma, kai už numatomas gauti individualios veiklos pajamas iš anksto sumokamas savivaldybės tarybos nustatytas fiksuoto dydžio pajamų mokestis Sąrašė nurodytai veiklos rūšiai. Verslo liudijimas - tai dokumentas, patvirtinantis nustatyto fiksuoto dydžio pajamų mokesčio sumokėjimą, verčiantis į Sąrašą įtraukta veikla.

Gyventojas, pageidaujantis įsigyti verslo liudijimą gali kreiptis į bet kurią Apskritis valstybinę mokesčių inspekciją arba gali kreiptis VMI klientų aptarnavimo padalinį telefonu 8 5 2191 777 ir iki laikotarpio, kuriam norima įsigyti verslo liudijimą, pradžios turi pateikti prašymą dėl verslo liudijimo įsigijimo, asmens tapatybę įrodantį dokumentą bei iš anksto sumokėti savivaldybės tarybos atitinkamai veiklos rūšiai nustatytą fiksuoto dydžio pajamų mokestį ir atitinkamai atvejais VSD įmoką¹¹.

Iš veiklos su verslo liudijimu gautomis pajamomis laikomos per metus gautos pajamos neviršijančios 45 000 Eur.

Įsigytas verslo liudijimas nesuteikia teisės gauti pajamų už prekių (įskaitant ir savo gamybos) pardavimą bei už paslaugų teikimą iš tą pačią veiklą, kaip ir verslo liudijime nurodyta veikla, vykdančių (įsiregistravusių MMR) juridinių asmenų, už žemės ūkio ir maisto produktų pardavimą iš individualią prekybą veiklą vykdančių gyventojų. Gyventojams išduotas (išduoti) **prekybos ir / ar gamybos ir / ar paslaugų verslo liudijimas** (liudijimai) nesuteikia teisės laikyti iš individualios veiklos su verslo liudijimu gautomis pajamomis tokių pajamų, kurios didesnės kaip 4 500 Eur ir gautos iš: prekių pardavimo individualią prekybą veiklą vykdančioms gyventojams (tiek prekybos verslo liudijimus įsigijusiems, tiek įregistravusiems individualią prekybą veiklą su pažyma), iš prekių pardavimo prekybos veiklos nevykdantiems juridiniams asmenims bei iš savo gamybos prekių pardavimo ir paslaugų teikimo tos pačios veiklos nevykdantiems juridiniams asmenims.

Verslo liudijimą įsigijusiam gyventojui atsiranda prievolė mokėti PSD ir VSD įmokas¹².

PSD įmoka už atitinkamą mėnesį sumokama iki to mėnesio paskutinės dienos.

Gyventojams, patenkantiems į apdraustųjų valstybės lėšomis sąrašą ir (ar) gaunantiems su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, PSD įmokos skaičiuojamos proporcingai išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpiui, t. y. PSD įmokos mokamos tik už tas kalendorinio mėnesio dienas, kurios nurodytos įsigytame verslo liudijime. PSD įmokas šie gyventojai turi teisę sumokėti kartą per metus, tačiau ne vėliau kaip iki kitų metų, einančių po mokesčio laikotarpio, gegužės 1 dienos.

Tuo atveju, kai verslo liudijimą įsigyja Užsienietis, turintis tik Migracijos departamento išduotą užsieniečio registracijos pažymėjimą, tačiau neturintis leidimo gyventi Lietuvoje, PSD įmokų mokėti neprivalo.

VSD įmoka apskaičiuojama proporcingai išduodamo ar pratęsiamo verslo liudijimo galiojimo laikui (vykdomos veiklos kalendorinių dienų skaičiui). Asmenys, įsigyjantys verslo liudijimus trumpesniai negu 3 mėnesių laikotarpiui, privalo iš anksto sumokėti VSD įmokas už visą verslo liudijimo galiojimo laikotarpį. Asmenys, įsigyjantys verslo liudijimus 3 mėnesių ar ilgesniam

⁸ Informaciją dėl VSD ir PSD įmokų mokėjimo pagal kompetenciją teikia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (tel. 1883; internetinė svetainė www.sodra.lt).

⁹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“.

¹⁰ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“.

¹¹ VSD įmoka mokama iš anksto įsigyjant verslo liudijimą, jei individualią veiklą su verslo liudijimu numatoma vykdyti trumpiau nei 3 mėnesius.

¹² Informaciją dėl VSD ir PSD įmokų mokėjimo pagal kompetenciją teikia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (tel. 1883; internetinė svetainė www.sodra.lt).

laikotarpiui, VSD įmokas moka kartą per ketvirtį, bet ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio 15 dienos į Sodros biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas.

3. Pajamų deklaravimas.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs arba uždirbęs pajamų iš individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, iki kito mokestinio laikotarpio gegužės 1 dienos, pats arba jo įgaliotas asmuo privalo mokesčių administratoriui pateikti Metinės nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų deklaracijos FR0531 formą¹³. Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas individualios veiklos pajamų per nuolatinę bazę Lietuvoje negavo, FR0531 deklaracija neteikiama.

Jei nenuolatinis Lietuvos gyventojas buvo įsigijęs verslo liudijimą ir gavo pajamų, tačiau jos neviršijo numatytų apribojimų¹⁴, pajamų deklaracija neteikiama.

Atkreipiame dėmesį, kad GPMĮ apibrėžia dvi skirtingas pagal prigimtį gyventojų vykdomas veiklas - tai darbo veikla, vykdoma darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių pagrindu, ir individuali veikla.

GPMĮ 2 straipsnio 31 dalyje nurodyta, kad darbo santykiai arba jų esmę atitinkantys santykiai - tai santykiai, kai darbas atliekamas pagal darbo sutartis, taip pat bet kokia kita veikla, vykdoma teisinių santykių, kurie iš esmės (susitarimu dėl darbo apmokėjimo sąlygų, darbo vietos ir funkcijų, darbo drausmės, kontrolės ir kt.) atitinka darbo sutarties sukuriamus darbdavio ir darbuotojo santykius, pagrindu.

GPMĮ 2 straipsnio 7 dalyje individuali veikla apibūdinta kaip savarankiška veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį.

Pajamų mokesčio mokėjimo tikslais sprendžiant klausimą, ar tam tikra veikla atitinka darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių ar individualios veiklos požymius, žiūrima į faktiškai atliekamo darbo pobūdį: kokias funkcijas gyventojas atlieka, ar savarankiškai jis dirba ir priima sprendimus, kokie jo pavaldumo santykiai su asmeniu, kuriam jis teikia paslaugas, ar darbai vykdomi nuolat (reguliariai), ar paslaugų gavėjas periodiškai išmoka paslaugų teikėjui priklausantį atlyginimą, ar atlyginimas nustatomas pagal iš anksto sutartus kriterijus ir pan. Kiekvienu atveju atskirai, turi būti vertinama ar faktiškai atliekamo darbo pobūdis ir santykiai tarp sutarties šalių skiriasi nuo darbdavio ir darbuotojo santykių.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

Renata Vepškaitė, tel. (8 5) 2687 563, el. p. R.Vepstaite@vmi.lt

Mantas Mickevičius, tel. (8 5) 2687 950, el. p. Mantas.Mickevicius@vmi.lt

¹³ FR0531 forma ir jos užpildymo bei pateikimo taisyklės patvirtintos VMI prie FM viršininko 2004 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. VA-37 „Dėl Metinės nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų deklaracijos FR0531 formos ir jos priedo FR0531V formos bei jų pildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁴ Iš veiklos su verslo liudijimu gautomis pajamomis nelaikomos per metus gautos pajamos viršijančios 45 000 Eur bei viršijančios 4 500 Eur gautos pajamos iš prekių pardavimo individualią prekybą vykdančių gyventojų, iš prekių pardavimo (įskaitant savo gamybos prekių), paslaugų teikimo juridiniams asmenims. Taip pat pajamos gautos iš prekių (įskaitant savo gamybos prekių) pardavimo ir paslaugų teikimo tą pačią veiklą vykdančių juridinių asmenų, iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo individualią prekybą vykdančių gyventojų.